

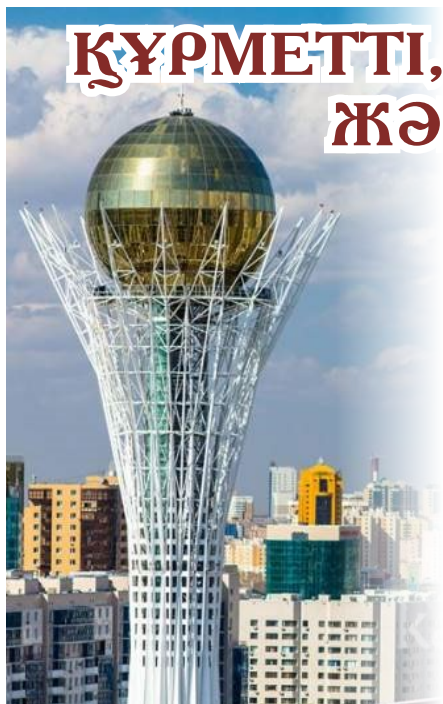
ШАКӘРІМ ШАҢҰРАҒЫ

Ақпараттық-танымдық басылым

2021 жыл №5 (129) маусым

ҚҰРМЕТТІ, УНИВЕРСИТЕТ ҰЖЫМЫ ЖӘНЕ СТУДЕНТТЕР!

Бүгінгі заманның талабына сай сәні мен салтанаты келісіп, бірлігі мен ынтымағы жарасып, көкке самғаған зәулім биік ғимараттары бар, Есілге қонған аққудай, бұл әлемде ең жас Нұр-Сұлтандай көркем қала бар ма? Бұл – жеңістің кілтін достықпен тапқан нартәуекелдің қаласы. Арманы асқақ, асуы биік жандардың салған қаласы. Елінің бір күндігін емес, халқының 100 ғасырлық бірлігін ойлап, Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті салған қаласы. Еуразия кіндігіне орналасқан алты Алаштың бас қосқан қасиетті мекені, кемел келешегі бар жаңа Нұр-Сұлтан бүгінде әлемдік саясатта ықпал жасайтын, Қазақстан жайында түсінік қалыптастыратын, қазіргі заманның ең ірі геосаяси жобаларының бірі.

Елорданың көз суріндірер келісті келбеті күн санап жасарып, көркейіп,

гүлдене түсуде. Ол жаңаша қарқын алған құрылысымен ғана емес, соңғы технологиялар негізінде салынып жатқан гүлзарларымен, аллеяларымен сырттан келушілердің назарына ілініп, шетелдіктерді таң қалдыруда. Сайын Сарыарқаның төсінде тотыдайын таранған әз қаламыз жылдар келе, алып Азия мен Еуропаның шоқтығы биік қалаларының біріне айналатынына, алдағы ғасыр үлесінен орын алып, батыл үмітпен нық сенімнің тұлғалы тірегі боларына сенімдіміз.

Мерейлі мереке күнінде сіздерге және отбасыларыңызға шын жүректен зор денсаулық, игілік, табыс және бақыт тілейміз.

Гүлдей бер, жайнай бер, еліміздің бас қаласы!

**Ізгі тілекпен,
Басқарма төрағасы – Ректор
Бауыржан Аманкелдіұлы**

АҚТӨБЕЛІКТЕР ШӘКӘРІМ ШАҢҰРАҒЫНДА

Маусым айының 18-і күні Ақтөбе облысынан келген «Ырғыздан Ырғызбай еліне» атты мәдениет керуені Шәкәрім шаңырағына ат басын бұрды. Мақсат: Ел Тәуелсіздігінің 30 жыл толуына орай қазақ елінің өңірлерінің дамуы мен жетістіктерін насихаттау, мәдени байланыстарды нығайтып, әріптестік қарым-қатынасты дамыту.

Шәкәрім шаңырағына келген қонақтарды Ақтөбе облысы әкімінің кеңесшісі Болысов Қалинұр бастап келді. Құрам басында ел басқарып жүрген Ырғыз ауданының әкімі Әуелбаев Әділкерей мен ел ағасы өлкетанушы Роман Рахиевтің болуы көш салмағын арттырды. Осы мәдени шара барысында Шәкәрім университетін арнайы көздеп келген Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің проректорлары Н.Бердыбаев, А.Бекбауова және басқа да құрылым басшыларының болуы шараның мәнін тереңдеті түсті. Қонақтар Шәкәрім Құдайбердіұлының ескерткішіне гүл шоқтарын қойып, университет музейімен

танысты.

Кездесу «Ел қуаты – рухани құндылық» тақырыбындағы дөңгелек үстелмен жалғасты. Ақтөбе өңірі мен Семейдің арасындағы рухани байланыс аясында өрбіген ісшара басында профессор А.Еспенбетов, Ә.Әуелбаевтар сөз алды.

Бүгінде Шәкәрім университетінің Басқарма төрағасы - Ректор Бауыржан Аманкелдіұлы 2017-2021 жылдарда Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінде ректор қызметінде еңбек еткен болатын. Аталмыш оқу орнынан келген әріптес қонақтар ішінен сөз алған Жұбанов университетінің стратегиялық даму және цифрландыру жөніндегі про-

ректоры Бекбауова Алтыншаш Үпбуқызы: «Құрметті Семейлік әріптестер! Ақтөбе халқы мен университетіміз атынан үлкен аманат пен құрметті арқалап келдік. Аманатымыз да құрметіміз де кеше университетімізде адал еңбегімен, мықты біліктілігімен Ақтөбеліктердің құрметіне бөленген басшымыз Бауыржан Аманкелдіұлына деп білерсіздер», - деді.

Осылай деп риясыз көңілмен сөз бастаған Алтыншаш Үпбуқызы Жұбанов университеттің дамуына зор үлес қосқаны үшін, аталмыш оқу орнының ұжымы атынан Бауыржан Аманкелдіұлына «Университетке сіңірген еңбегі» үшін төсбелгісін арнайы табыс етті.

**Е.С. МҰҚАШЕВ,
Media орталығының
басшысы**

УНИВЕРСИТЕТ ШАКАРИМА: УПРАВЛЕНИЕ РИСКАМИ И ОРИЕНТИРЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

03 июня 2021 г. Председатель Правления - Ректор Университета Шакарима Бауыржан Амангельдиевич Ердембеков провел брифинг на площадке Службы региональных коммуникаций ВКО.

Брифинг состоял из двух частей, где в первой части Бауыржан Амангельдиевич поделился видением в рамках темы «Университет Шакарима: управление рисками и ориентиры стратегического развития».

Свое выступление Б. Ердембеков начал с краткого экскурса в историю становления Университета и продолжил толкованием миссии и видения современного Университета Шакарима.

Миссия Университета: формирование квалифицированного специалиста и «совершенной личности» (А. Кунанбаев), впитавшей в себя национальные ценности.

В ходе выступления было акцентировано внимание на то, что Университет Шакарима нацелено вернуть, а то и улучшить свои позиции в системе высшего образования. Так, Университет ставит задачу, что к 2023 году 35 ОП войдут в «ТОР - 5» национального рейтинга, проводимого НПП «Атамекен» и вхождение в ТОП-700 QS World University Rankings.

Академическая самостоятельность

Было подчеркнуто, что в свете академической самостоятельности возросла ответственность в определении ключевых компетенций выпускников и содержании образовательных программ.

В настоящее время количество образовательных программ не определяет статус Университета, так как сегодня вопрос качества выходит на первый план. В результате анализа востребованности ОП, проведения мониторинга выпускников и потребностей работодателей, анализа трудоустройства, был пересмотрен перечень ОП, реализуемых в Университете. Если их количество по уровню бакалавриата составило 79, то на новый учебный год составит 52, по уровню магистратуры – 47, докторантуры – 10.

Вместе с тем, увеличено количество интегрированных /междисциплинарных ОП, которые позволят получить компетенции в нескольких сферах.

Особое внимание уделяется интернационализации образования в вузе. К, примеру, осуществляется подготовка по дудипломным образовательным программам с международными партнерами: Менеджмент / Business administration, Менеджмент / Bachelor of Hotel Management, Вычислительная техника и программное обеспечение / Smart computing. Обучение на данных программах дает возможность получить диплом Университета Шакарима и зарубежного вуза-партнера (Корея, Польша). Вместе с этим, реализуется программа академической мобильности с зарубежными Университетами.

В новом учебном году студенты также будут иметь возможность получить дополнительные компетенции, выбрав 1 из 13 программ minor.

Акцентировано внимание и на вне-

дрения в образовательный процесс элементов дуального обучения и привлечение опытных практиков с производства.

Сегодняшний рынок требует высокий уровень развития hard и soft skills у обучающихся и выпускников. В соответствии с этим пересмотрены требования к формату проведения занятий, к используемым методам, к методам контроля знаний и т.д. Методы контроля знаний обучающихся также меняются, уменьшается количество экзаменов в форме тестирования, увеличивается количество письменных экзаменов.

Научная деятельность

Известно, что научно-исследовательская деятельность наряду с образовательной является основным видом деятельности Университета. Развитию научно-исследовательской деятельности уделяется особое внимание в Университете.

За 2020 год ППС было издано 17 монографий, опубликованы 358 научных статей и тезисов докладов, в том числе в базе Scopus – 55, Web of Science – 10, получено 3 охранных документов, 16 патентов на полезную модель РК, 7 свидетельств о государственной регистрации прав на объект авторского права РК.

Ученые участвуют в реализации научных проектах, как международных, так и республиканских и областных.

Если в 2020 год общий объем финансирования НИР составил около 30 млн. тенге, в 2021 г. увеличено до 186 млн. тенге.

Университет участвует в выполнении 3 международных проектов. По итогам конкурса, ежегодно проводимого МОН РК, в 2019 г. обладателями государственного гранта «Лучший преподаватель вуза» стали 4 преподавателя, в 2020 г. – 5 преподавателей Университета. В 2020 г. 1 преподаватель стал обладателем Государственной научной стипендии для талантливых молодых ученых.

Возобновлены и получили свое развитие научные школы академика Тулеуова Е.Т. «Техника и технология пищевой промышленности», академика Панина М.С. «Эколого-биогеохимические проблемы», Научная школа «Психолого-педагогическая компетентность субъектов образовательного пространства», Научная школа «Современные научно-практические проблемы экономики» и др.

В Университете осуществляют работу 3 диссертационных совета. В 2020 году состоялось 5 защит диссертационных работ в офлайн и онлайн форматах.

В Университете Шакарима идет постоянное развитие научной среды, создаются необходимые условия для повышения исследовательской активности обучающихся. В 2020 году докторант Университета стала обладателем международной стипендии-гранта SUR-PLACE Фонда имени Конрада Аденауэра (Германия) для РК, в 2021 году магистрант Университета стал обладателем стипендии Фонда Первого Президента.

В марте этого года на расширенном заседании коллегии МОН РК министр А. Аймагамбетов конкретизировал: в каждом регионе один из университетов станет вузом академического превосходства, чтобы реализовать идею интеграции науки и производства.

Университетом Шакарима был выдвинут проект для того, чтобы реализовать данную задачу в регионе. Центр академического превосходства Университета имени Шакарима ориентирован на междисциплинарные исследования и образовательные программы, позволяющие подготовить кадры Четвертой промышленной революции, и создан, в первую очередь, для повышения качества содержания образовательных услуг.

Университет ставит задачей реализацию финансируемых научных проектов в области Агропромышленного сектора, технология переработки сырья, экологии окружающей среды, литературного краеведения, археологии и др.

Социальная и воспитательная деятельность

В своей речи Ректор отметил, что важной задачей Университета является развитие потенциала и социальная поддержка ППС, сотрудников университета и обучающихся.

С этой целью осуществляется направление для обучения в докторантуре, премирование ППС за научные достижения, организация различных конкурсов, выделение университетских грантов на научные и стартап проекты.

В 2020-2021 учебном году принимали активное участие в конкурсах, соревнованиях на областном, республиканском и международном уровнях и около 150 студентов заняли призовые места.

В поддержку творчества студенческой молодежи готовится к открытию интеллектуальный центр «Шәкәрім жастары».

В университете налажено формирование достойного поколения молодежи. В клубе «Саналы ұрпақ» участвуют более 50 студентов, в волонтерской группе «Ізгіліктің елшісі» - более 25 студентов.

В университете начал работу Медиациентр, целью которой является взаимодействие с обществом, обеспечение тесного взаимодействия с республиканскими, областными и городскими СМИ. А также Медиациентр является площадкой, где будущие журналисты могут развивать свои навыки в реальных условиях.

В Университете уделяется пристальное внимание условиям студентов из разной социальной категории. Во всех факультетах университета на систематической основе осуществляется сбор данных о количестве студентов из числа многодетных семей, малообеспеченных семей, студентов-сирот и студентов с ограниченными возможностями здоровья.

К примеру, в 2020-2021 учебном году были предоставлены скидки 167 студентам в общем объеме на сумму более 23 млн. тенге.

В Университете дан старт фонду «Шәкәрім шапағаты». В рамках деятельности данного фонда 28 мая 2021 г. выпускниками Университета разных лет филологического факультета был открыт специализированный лингвострановедческий кабинет имени Кинаята Шаяхметова. Данная работа найдет продолжение и станет традиционной.

Университет принимает активное участие в мероприятиях, проводимых на разных уровнях. Так, например, в рамках празднования 30-летия Независимости РК запланированы мероприятия по проведению конференций, айтыс (мушайра), конкурсов, дебатов и др. Вместе с этим, будут реализованы ряд проектов, таких как социальный проект «Семей рухы», Интеллектуальный центр «Шәкәрім жастары», виртуальный тур «Ұлылар мекені», цифровая энциклопедия «Историко-культурное наследие Великого Алтайского мира» и др.

Во второй части брифинга представители СМИ и участники с Facebook имели возможность задать вопросы по академической свободе вузов РК, по повышению качества образования, развитию научной деятельности в Университете, по постдокторантуре, о грантах и социальных льготах и др.

В ходе диалога, который продлился более часа, были заданы свыше 20 вопросов, на которые были даны исчерпывающие ответы.

Данная площадка позволила поделиться с общественностью информацией о текущей ситуации и ориентирами стратегического развития Университета Шакарима.

Члены Правления – проректор по науке и инновациям КАСЕНОВ А.Л., проректор по академическим вопросам ОРЛКАНОВА И.А., проректор по социальной и воспитательной работе ИСБЕК Б.

«ЕЛ ҚУАТЫ – РУХАНИ ҚҰНДЫЛЫҚ» ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛІ

«Ырғыздан Ырғызбай еліне» мәдени күндері аясында Шәкәрім шаңырағында «Ел қуаты – рухани құндылық» тақырыбында дөңгелек үстел өтті.

Дөңгелек үстелге «Абай және ұлттық руханият» ҒЗО-ның жетекшісі, профессор Арап Сләмұлы Еспенбетов, Ақтөбе облыстық мәслихатының депутаты Құдайберген Елтеқұлы Бекенов, Алға аудандық «Жұлдыз» газетінің редакторы Шара Елеусизовна Балгабаева, Ырғыз аудандық орталықтандырылған кітапхана директоры Марат Қапанұлы Мырзалы, Ырғыз ауданының әкімі Әділкерей Сағидоллаұлы Әуелбаев, Денсаулық сақтау ісінің ардагері, өлкетанушы Роман Рахиевич Рахиев, Ақтөбе облысы әкімінің кеңесшісі Қалинұр Қасықбайұлы Болысов пен Басқарма төрағасы- Ректор Бауыржан Аманкелдіұлы Ердембеков бастаған құрылымдық бөлім басшылары мен профессор-оқытушылар құрамы қатысты.

Шара барысында университет ректоры кездесудің маңыздылығына тоқталды. «Ақтөбе облысының Ырғыз ауданы мен Шығыс Қазақстан облысы Абай ауданы арасында мәдени және экономикалық байланыстарды нығайтып, әріптестік

қарым-қатынасты дамыту. Сонымен қатар Ырғыз ауданы мен Абай ауданы әкімдіктері арасындағы өзара әріптестікке негізделген меморандумға қол қою. Екі өңір арасындағы ішкі туризмнің дамуына серпін беру, туристік мүмкіндіктерге жол ашу», - деді Басқарма төрағасы Б.А.Ердембеков.

Шара барысында филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері А.Слямұлы мен Ырғыз ауданының әкімі Ә.Сағидоллаұлы сөз сөйледі.

Іс-шараның басты мақсаты Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 30 жыл толуына орай қазақ елінің өңірлерінің дамуы мен жетістіктерін, «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында Ұлы даланың ұлы тұлғалары мен қасиетті мекендерін насихаттау дейді ұйымдастырушылар.

Сонымен қатар Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінде біршама уақыт ректор қызметін атқарып қана қоймай, университеттің дамуына зор үлес қосқаны үшін Бауыржан Аманкелдіұлы «Университетке сіңірген еңбегі» үшін төсбелгісімен марапатталды.

Осындай жылы кездесулер көп болғай!

Состоялось расширенное заседание ученого совета университета Шакарима. В работе коллегияльного органа приняли участие руководители структурных подразделений, профессорско-преподавательский состав университета. Проанализирована работа вуза в 2020-2021 годах, обсуждены перспективы развития на ближайшие три года.

В своем докладе Председатель Правления Ердембеков Бауыржан остановился на миссии и направлениях учебного заведения, отметив, что восточный регион Казахстана должен стать классическим многопрофильным вузом, который станет Центром прикладной науки, обеспечивающим квалифицированных специалистов.

На сегодняшний день в целях повышения эффективности работы университета внесены изменения в организационную структуру вуза, создаются благоприятные условия для работы профессорско-преподавательского

состава и качественного обучения студентов.

Перед коллективом поставлены конкретные задачи по реализации стратегических планов развития университета. Так, до 2023 года планируется по 35 образовательным программам войти в ТОП-5 национального рейтинга «АТAMEКЕН». Также ставится задача увеличить контингент обучающихся до 10000, обеспечить научные центры и лаборатории современным оборудованием, увеличить объемы финансируемых научных грантов, повысить активность публикации профессорско-преподавательского

состава в высоко индексируемых научных журналах на базе Scopus и Web of Science, дальше развивать программы двустороннего образования с ведущими зарубежными вузами Южной Кореи, Швеции, России и тд.

Стратегия развития вуза до 2023 года, представленную ректором университета, в своих выступлениях поддержали профессор Есенжолов Ергали, директор Департамента образовательного процесса Тлемисов Улан, директор Департамента Науки Молдабаева Жанар, декан Инженерно-технологического факультета Тохтаров Жайық, заведующий кафедрой учета и финансов Зейнуллина Айгуль.

**Нургуль ЕСЕНГУЛОВА,
Ученый секретарь**

ЫРЫСТЫ ЫРҒЫЗДАН ШЕЖІРЕЛІ ШЫҢҒЫСТАУҒА ДЕЙІН

Ұлы Даланың әр қиыры, өңірі мен ауданы сыр шертетін өз тарихы болса да қазыналы Шыңғыстаудың бауыры – байтақ Отанымыздың рухани қорғаны, ата-жұрты. Үш алыпты өмірге әкелген қазақ құрсақты Абай топырағы күллі әлем-ананың жүрегіне арна болды.

Қазақ елінің батысы мен шығысының арасы халқымыздың мың жылдық тарихымен тығыз байланысты мәйекті жерлер. Дүниенің үнін қобыздың қыл шегіне сыйғызған Қорқыт бабадан бастап, Ахмет Иассауиге, одан хәкім Абайға дейін ұласып жатқан осынау кең дарқан даланың әр төсі тұнған тарих. Біз – алтын тамырдай жалғасып жатқан сол өркениеттің мұрагеріміз.

Сарыарқаның батысын ең жайлап жатқан байтақ өңір Ырғыз жері – жеті жұрт көшкен берекелі өлке. Ұлы тарихтан бізге еміс-еміс жеткені ел аузындағы есті сөз бен аңыздарда ғана ұлы аталар ерлігі, іскерлігі әспеттеледі.

Қасиетті құт мекен Ырғыз өзені бойында дүниеге келген Абайдың арғы атасы Ырғызбай туралы барлық дерек бір арнаға құяды. «Жоғарғы Ырғызбай – біздің 4-інші атамыз нәм Абылай ханмен жолдас болған кісі. Оның төрт баласы – Өскенбай, Өсер, Мырзатай, Жортар.

1766-ншы жылы Абылай хан менен Әбілпейіз хан ұлы жүзге болысып, Тәшкенде қойған Қоқан ханының бегін қуғалы барған. Басында соғысып, ақырында Тәшкенді босатып алған тойда Абылай ханға еріп барған біздің 4-інші атамыз Ырғызбай балуанға түсіп, атақты Қоңыраулы балуанды жығып, балуан бәйгесіне тіккен көп астықты алып, барған әскер азық қылыпты» деп Шәкәрім ақсақал зор ілтипатпен еске алады. Ал алаш арысы Әлихан Бөкейханның: «Абай әке жағынан алғанда тобықты руының белгілі шонжары мен биінен тарайды. Ақынның бабасы, тобықтының батыр биі Ырғызбай Торғай облысындағы Ырғыз өзенінің бойында XVIII ғасырдың 50 жылдарында дүниеге келген. Ат төбеліндей көсемнің бірі ретінде ол тобықты руын

Түркістаннан аса құнарлы жайылымы мол Шыңғыс тауына көшіріп әкеледі», - деген байламы да көп нәрсені аңғартса керек.

«Шынжыр балақ, шұбар төс Ырғызбайым». Айпара анадан қалған осы бір ауыз сөз Ырғызбайдың бар болмысын анықтап тұрғандай. Шын мәнінде, шешесі үміт еткен Ырғызбай аласапыран заманда Шыңғыстауға елін бастап әкелген қол бастаушы, әрі батыр,

барады» деп түнде хабар қылып, жүріп кеттім. Қажы мархұм «Тәкиені мен бастап алсам да, кіші жүз қажылары көп ақша берді» деп еді, сол себепті, яки құдайы қылғанда Досжан қажы атына қалдырған ба, біле алмадым» деген жолдар бар. Құнанбай мен Досжан қажының ара байланысы қандай болды, Мекке сапары, онда салынған тәкия үй т.б. өзекті мәселелердің ақиқатын арши түсу ләзім.

Бар қазаққа уағыз айтқан ғұлама Әнет баба – қазақтың мемлекет қайраткері, ежелгі Шыңғыстау өңірінен шығып, қазақ мемлекетін құруға белсене қатысқан тұлғалардың бірегейі. Тарихи деректерге сүйенсек, «Жеті жарғыны» құрастыруға қатысқан атақты жеті бидің бірі. Қаз дауысты Қазыбек, Алшынбай би, Ақтайлақ би сынды бір ауыз сөзбен елдің елдігін сақтап қалған би-шешендеріміз қаншама.

Текті әулеттен шыққан қос ғалым Құдайберген мен Ахмет Жұбановтар абайтануға тыңидея, тыңсергілік әкелген жандар. «Абай – қазақ әдебиетінің классигі» деп кеңес үкіметінің қисық саясатынан именбей тұжырымдауы нағыз ерлік деп бағалауымыз қажет.

Абайдай дана тұлғаның ата-бабасының кіндік қаны тамған Ақтөбе еліміздегі Абай атындағы көше ең көп берілген өңірлердің бірі екен. Ал ұлылар мекені Семей қаласындағы бір мектепке Абай атын беруге неге зәруліміз. Бұны елдігіміз бен намысымызға сын болар ашы шындық деп қабылдарсыздар. Біздің мақсат бір өңірден екінші аймақтың артық кемін салыстыру емес, өткенге құрмет көрсету. Себебі еліміздің қай аймағында өмір сүрмесін қазақтың келешегін ойлаған, ел тағдырына алаңдаған бабаларымыз барша қазаққа ортақ.

Кемеңгер Мұхтар Әуезов «Ел боламын десең, бесіңді түзе» деп жапжас кезінде қалай даналықпен айтқан десеңізші. Бесік – ол Отаның, ол туған жерің. Туған еліміздің түтіні түзу болсын!

Ақмарал СМАҒҰЛОВА,
«Абай және ұлттық руханият»
ҒЗО-ның маманы, ф.ғ.к.

әрі қабырғалы би болған.

Тарихи естеліктерде Досжан қажы мен Құнанбай қажының достық, сыйластықтары туралы көп айтылады. Екеуі де игі істерімен халық есінде қалған тарихи кесек тұлғалар. Шәкәрім Құдайбердіұлының Шежіре еңбегінде «Мен пақыр 1905-ден 1906-ға қарай қажыға барғанда тәкиені көрдім. Менен бұрын қажылар кіріп қалған екен. Оларды ренжітпей, пәтер алып тостым. Бірақ Сұлтан айтты: «Бұл тәкие осы күнде кіші жүз Досжан қажының атына жазулы екен, не себеп екенін білмедім», – дейді. Соны 31 жыл болған ескі дәптерден қаратып білмекші болып, дәлелге барып, ертең шарифке барғалы тұрғанымда, Алланың тағдыры, қатты науқастандым, жазылар-жазылмаста «кіші дәлеліміз Ибраһим Малуани деген кафилә жүріп

SHAKARIM UNIVERSITY ПОСЕТИЛ ШАЛАБАЙ С РАБОЧИМ ВИЗИТОМ

17 июня 2021 года делегация НАО «Университет имени Шакарима города Семей» посетила село Шалабай Жарминского района Восточно-Казахстанской области.

В ходе рабочей поездки, председатель Правления-ректор Ердембеков Б. А. встретился с выпускниками и педагогами средних школ Жарминского района. Он рассказал о перспективах обучения в вузах и колледжах нашей области, ознакомил с Правилами поступления в вузы в 2021 году, посоветовал найти свое призвание в жизни. Бауыржан Амангельдыевич информировал об открытии в четырех районных центрах Восточно-Казахстанской области пунктов по приему документов для поступления в вузы Республики Казахстан. Приемные комиссии Университета Шакарима будут открыты для удобства абитуриентов: на местах будут принимать документы, оказывать консультационную помощь.

В этот же день делегация Университета Шакарима посетила древние курганы, расположенные в Шалабайском сельском округе вдоль рек Куйели и Кызылсу. Захоронения датируются примерно 7-8 веком до нашей эры. Совсем недавно ученые-археологи в одном кургане нашли останки человека, датированные в лаборатории Вильнюса 746-680 годом до нашей эры.

Делегация Университета Шакарима также побывала на сельскохозяйственных объектах по разведению крупного рогатого скота казахской белоголовой породы племенное хозяйство «Шалабай». Руководитель племенного хозяйства Сулейменов К.С. является выпускником университета имени Шакарима и тесно поддерживает связь с родным вузом, студенты специальности «Ветеринария» и «Агрономия» проходят производственные практики в племенном хозяйстве. В ТОО «Шалабай» применяют передовые технологии производства продуктов животноводства. К примеру, используется канадская автоматизированная система GrowSafe для оценки животных по собственной продуктивности.

Данная система ежедневно измеряет живую массу и привесы животного, анализирует поведение животного по отношению к воде и кормовым добавкам, все данные по животным мгновенно получают канадская исследовательская сторона-партнеры племенного хозяйства. Данные исследования являются для студентов, магистрантов и докторантов отличными заделами для научно-исследовательских работ.

В ТОО «Шалабай» строится комплекс по определению качества спермы быков разных пород, ее криоконсервации и реализации другим хозяйствам, а также оценке быков-производителей по качеству потомства.

ТОО «Шалабай» необходимы кадры сельского хозяйства, т.к. данное хозяйство является основным работодателем одноименного села. Университет Шакарима в свою очередь осуществляет подготовку специалистов аграрного сектора. По инициативе руководства хозяйства преподаватели и обучающиеся прошли курсы повышения квалификации по искусственному осеменению животных и сейчас на практике применяют полученные теоретические знания.

В хозяйстве работают многие выпускники специальностей Университета Шакарима. И в этот раз вместе с руководством вуза приехал выпускник-агроном на место распределения – ТОО «Шалабай».

В ходе встречи делегации вуза с директором ТОО «Шалабай» Сулейменовым К.С. обсуждены темы выпускных дипломных работ и проектов, магистерских диссертаций как цифровизация генетической таблицы быков-производителей, использованных в стаде племязавода «Шалабай» (1940-1990г.), было заключено соглашение о создании учебно-производственного центра университета на базе племенного хозяйства.

Ж.К. МОЛДАБАЕВА,
директор департамента Науки

ТІЛ БІЛІМІ МАМАНДАРЫ БАС ҚОСТЫ

Университет ректоры Б.Ердембеков, «Абай және ұлттық руханият» ҒЗО-ның жетекшісі, профессор А.Еспенбетов және қазақ филологиясы және журналистика кафедрасының ғалымдары бас қосты.

Мақсат – абайтану ғылымын жаңа сапалық деңгейге көтеру, ғылыми-зерттеу бағыттарын айқындау, жобаларға қатысу әдеби өлкетану мәселелерін зерттеу.

«Шәкәрім университеті жанынан құрылған «Абай және ұлттық руханият» орталығының мақсаты – абайтану ғылымын жаңа сапалық деңгейге көтеру. Абайтанудың жеткен жетістіктерін сараптау арқылы оның шешілмеген мәселелерін анықтау, шешу», - деді филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері А.Слямұлы.

Болашақ жас маманның бойында Абай қалаған адамгершіліктің дәнін егіп, ел игілігі мен несібесін еселеуге үлес қосатын тұлға қалыптастыру мақсатында университетте барлық білім беру бағдарламаларында «Абай және ұлттық руханият» курсының өткізу жоспарланды, сондай-ақ оның мақсаты мен міндеттері талқыланды.

Абай ілімі халықты оқу-білім арқылы саяси тұрақтылық пен бірлікке, экономикалық тәуелсіздікке, бейбітшілікке үндейді. Адам баласын ортақ мүддеге тоғыстырып, бауырластыратын рухани құндылықтарға шақырады, ізгілік пен парасаттылыққа бағыт сілтейді дейді қатысушылар.

СҮБЕЛІ СҰХБАТ

Бүгін Шығыс Қазақстан облысының Құрметті азаматы «ТВК-6» телеарнасы, «Ертіс өңірі» және «Спектр» газеттерінің бас директоры Омарбек Қазанғапұлы Байуақов Шәкәрім университетінің Басқарма төрағасы - Ректор, профессор Бауыржан Аманкелдіұлын телестудия алаңында жүздесуге шақырды.

«Қаламызда болып жатқан үлкен жаңалықтардың бірі – тарихи шаңырақ Шәкәрім университетіне жаңа басшының келуі ғой. Өзің келгелі, бауырым, шаңырақ жаңа тыныс алды деп естіп жатырмыз. Елден естігенше өзінді көзбен көріп, сыр бөліссек. Сыр болғанда теле студияда ашық сұхбат құрайық», - деп бастаған Омарбек Қазанғапұлының сөзі халық атынан білгісі келетін сауалдарының бар екенін білдірді. Кездесу бірде журналист пен ғалым арасындағы сұхбат сипатына ие болса, бірде ел ағасы мен басшы арасындағы пікірге ұласты. Енді бірде қатып қалған ресми сұхбат форматынан шығып, ел тіршілігінде тізгін ұстаған аға мен іні арасындағы сыр боп өрбіді.

Кездесу аталмыш телеарнаның «Білім бұлағы» атты жаңа бағдарламасының №1 шығарылымы болып табылады.

«Құланның қасуына – мылтықтың басуы» болып, дәп осы кездесу қарсаңында «Ертіс өңірі» газеті «Б.Ердембеков: «Негізгі бағдарламамыз – қолданбалы ғылымның орталығына айналу» атты мақала шығарды. Осы мақаламен ғана шектелмей газеттің толық бір беті

Шәкәрім шаңырағына арналыпты.

«Алтау ала болса – ауыздағы кетеді, Төртеу түгел болса – төбедегі келеді» дегендей ел игілігі мен халық мүддесі үшін жасалар істе осындай береке-бірлік керек екенін түсінген үлкен ұжымға, Бас директор Омарбек Байуақовтың ағалық пейілі мен газет редакторы Сәтжан Көріпбаевтың інілік көңіліне университет атынан разышылығымызды білдіреміз.

В университете имени Шакарима прошли курсы повышения квалификации кадров.

ШАКАРИМ UNIVERSITY КУРСЫ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

В Центре повышения квалификации и переподготовки кадров завершены курсы повышения квалификации.

Слушатели курса - сотрудники (операторы, технологи, мастера цехов, начальники смены) организации ТОО «QAZAQ-ASTYQ GROUP, в период с 7 по 19 июня, прослушали лекции и практические занятия по теме «Технология переработки масличных культур». Преподаватели данного центра курса: Смольникова Фарид Харисовна, к.т.н., ассоц. профессор; Касымов Самат Кайратович, к.т.н., и.о. асс. профессора; Атамбаева Жибек Манаповна, магистр, старший преподаватель.

В ходе занятия были изучены все процессы технологии получения растительных масел, технологии переработки побочных продуктов масличного производства (шрота и жмыха) качество растительных масел, технохимический контроль производства. Для закрепления пройденных лекционных тем проводились тестирования и практические расчеты.

Участники курса ознакомились с технологией и техникой извлечения растительных масел, методом прессования и экстракции, с видами и особенностями растительных масел, с технохимическими схемами гранулирования шрота.

По окончании курса участникам были вручены сертификаты по результатам сдачи теста.

ШАКАРИМ UNIVERSITY ӨЗАРА БАЙЛАНЫС ЖИНАЛЫСЫ

Шәкәрім шаңырағында білім беру қызметкерлерінің педагогикалық жиналысы өтті.

Жиналысқа Семей қаласындағы физика-математика бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің директоры Б.Қайыржанов және директор орынбасары Р.Қайыркенова, Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректор И.Оралканова бастаған құрылымдық бөлім басшылары мен профессор-оқытушылар құрамы қатысты.

Аталмыш жиынның алғы сөзінде Назарбаев Зияткерлік мектебінің директоры Бағдан Тоқтамысұлы оқу-тәрбие процесін біртұтас ұйымдастыру қажет екендігін атап өтті.

«Байланыс дегеніміз өзгерістерге негізделген категориялар. Жалпы өзгеріс дамуға әкеледі. Екі тараптағы өзгерістер жалпы қоғамның дамуына әсерін тигізсе, ол біздің мақсатымызға жеткеніміз», - деді Бағдан Тоқтамысұлы.

Назарбаев Зияткерлік мектебінің директоры орынбасары Р.Қайыркенова а к а д е м и я л ы қ

адалдылыққа тоқталды.

«Академиялық адалдық елімізде 2015 жылдан бері айналымға енгізілді, бірақ Семей қаласындағы физика-математика бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебіне бұл мәселе 2012 жылдан бері ахуалды мәселелердің біріне айналған. Осы арада біз ЖОО-дағы академиялық адалдық туралы тәжірибесін алуға мүдделіміз», - деді Райгуль Алтынбековна өз сөзінде.

Білім беру процесі департаментінің директоры Ұлан Тілемесов педагогикалық бағыттың академиялық ресурстарына тоқталып, ду-

алды оқыту жүйесінің элементтерін енгізу бойынша ұсыныстарын айтты.

Жиын соңында екі тарап конструктивті диалог құрып, бірқатар нақты шешімдер қабылдады. Сонымен қатар аталмыш делегация Шәкәрім университетінің ғылыми лабораторияларын аралап, қосарланған жобалар жасауда университет оқытушылары Назарбаев зияткерлік мектебінің оқушыларына ғылыми жетекші бола алатындығын жеткізді.

**Жансария
ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист**

В честь Дня государственных символов Гимн Республики Казахстан встретил собравшихся коллег Медиа центр имени Шакарима.

ГИМН, ВОЗВЫШАЮЩИЙ ДУХ

В этот же день областная региональная служба коммуникаций провела брифинг с ректором университета. Впервые в новом формате прошла пресс-конференция, которая отличалась насыщенностью обсуждаемых вопросов. Все проректоры и руководители структурных подразделений активно участвовали в работе конференции.

Всех нас интересует одно: стабильность нашего государства. Поэтому флаг небесного цвета был поднят сегодня в честь наших коллег, работающих в сфере образования.

Преподавателей и сотрудников вуза уже на первом этапе ждала акция: «Знаете ли Вы историю символов?», которую организовал и провел департамент по социальным вопросам и молодежной политике.

Пресс-конференция, которая прошла под руководством ректора университета, профессора Ердембекова Б. А., оказалась плодотворной и значимой.

Дорогие соотечественники!

С Днем государственных символов Республики Казахстан!

Пусть вечно реет наш флаг, пусть герб будет отражать наши единство и миролюбие, а гимн пусть будет всегда возвышать наш дух!

НЕЗАВИСИМЫЙ ДИРЕКТОР SHAKARIM UNIVERSITY В СЕМЕЕ

Член совета директоров, независимый директор НАО «Университет имени Шакарима г. Семей», главный аналитик BTS Education Сакенов Олжас Берлесович посетил город Семей с двухдневным визитом.

Уважаемого гостя из столицы с теплотой встретили в университете Шакарима. В первый день Олжас Сакенов встретился с Председателем Правления – Ректором университета Шакарима Бауыржаном Ердембековым. После чего посетил корпуса вуза, с которыми его ознакомили Руководитель Аппарата Правления Турдин С.М. и директор Департамента по управлению инфраструктурой Борамбаев Г.М. Олжас Берлесович посетил корпусы №2, №8 и общежитие университета.

На второй день Сакенов О.Б. осмотрел достопримечательности города Семей. Например, Куат Кыкбай – научный сотрудник музея Абая провел гостю экскурсию по новым залам и экспонатам литературно-мемориального музея Абая. Помимо этого независимый директор университета Шакарима побывал на острове «Бейбітшілік», где успел ознакомиться с монументом «Сильнее смерти».

В завершение визита в г. Семей Олжас Берлесович провел мастер-класс по профориентации в главном корпусе университета Шакарима.

«Каждые 2-3 года обязательно нужно проводить курсы профориентации», - сказал Олжас Сакенов.

Данный мастер-класс является большим опытом для сотрудников и преподавателей вуза, которые принимали участие в нем. К слову, участие приняли деканы, ответственные лица по профориентации, преподаватели и члены агитационной группы.

Жансия ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист

ҰЛТТЫҚ МУЗЕЙДЕ SHAKARIM UNIVERSITY ДИПЛОММЕН МАРАПАТТАЛДЫ

Ұлттық музейде халықаралық көрменің ашылуы өтті.

Қазақстан Республикасының ұлттық музейінде Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай Еуразиялық Дизайнерлер одағының халықаралық ретроспективті көрмесінің ашылуы болды.

Көрме аясында Шәкәрім университетінің Тігін цехының меңгерушісі Галия Муратбековна Жанкабаева қатысып, жоғары дәрежелі дипломмен марапатталды.

Аталмыш іс-шараға Еуразиялық Дизайнерлер одағының өкілдері, сондай-ақ белгілі мәдениет және өнер қайраткерлері қатысты.

Еске сала кетсек, Еуразиялық Дизайнерлер одағының халықаралық ретроспективті көрмесі Азиядағы бірегей көрме болып табылады.

Аталған көрме EXPO және SHOW фокуснда ұйымдастырылды. EXPO-фокуста көрме экспоненттері стендік кеңістікте өз брендті туралы мәлімдейді.

SHOW-фокуста көрме экспоненттері жетекші дизайнерлердің соңғы коллекцияларын көрсетеді, оларға сәйкес қазіргі заманғы интерпретацияда инновациялық технологияларды енгізе отырып, киім сәніндегі заманауи үрдістерді баяндайды.

В Нур-Султане с 8 по 11 июня в спортивном комплексе «Аспан» прошел чемпионат Республики Казахстан по дзюдо среди мужчин и женщин до 23 лет.

ЗАВОЕВАЛА БРОНЗУ В ЧЕМПИОНАТЕ

Студентка Shakarim University Роза Нысантайқызы завоевала бронзовую медаль среди девушек.

Роза Нысантай – родилась в Алматинской области, Алакольский район, п.Достык. С детства занимается разными видами спорта. Окончила филиал КГУ «Областная специализированная школа-интернат для одаренных спорте детей в городе Талдыкорган» ГУ «Управление физической культуры и спорта Алматинской области» Алакольского района село Лепсинск.

«Когда тебе 8 лет, ты особенно не задумываешься о будущих перспективах. Я попала в дзюдо случайно. И, наверное, только благодаря устремлениям тренеров, команды мне понравился этот вид спорта, и я осталась. Потом уже в процессе занятий стала больше понимать не легкий вид спорта, а со временем начала ставить себе большие цели», - говорит спортсменка.

Поздравляем Жуманбаева Айбека Жамбыловича, старшего преподавателя кафедры физической культуры и спорта, тренера нашей юной спортсменки, отстаивающего честь нашей страны и нашего вуза на городском, областном и республиканском уровнях и покоряющего большие высоты!

Пусть впереди будут только победы!

Жансия ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист

РЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ КЕЗЕКТІ ОТЫРЫСЫ

2021 жылдың 07 маусымында, Шығыс аймақтық жоғары оқу орындарының Ректорлар кеңесінің кезекті отырысы өтті.

Кеңес отырысын Басқарма төрағасы – Ректор Б.А. Ердембеков аталмыш кеңестің жаңа мүшесі - Инновациялық Еуразия университетінің Ректоры Анастасия Васильевна Алиясованы таныстырудан бастады.

Аймақтық жоғары оқу орындары басшыларының бас қосуында өзекті сұрақтар күн тәртібіне қойылып, жан-жақты талқыланды.

Білім ордасы профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушылардың вакцинациядан өту мәселесі және 2021-2022 оқу жылында дәстүрлі форматқа көшуі туралы мәселелерді қарастырды.

Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ-нің Басқарма төрағасы - Ректор Ж.Қ. Шаймарданов аталған сұрақ бойынша сөз алып, профессор-оқытушылар құрам мен студенттердің екеп алуы бойынша түсіндірме жұмысы белсенді жүргізіліп жатқандығын, «ASHYQ» қосымшасын пайдалану арқылы оқу ғимараттарына кіргізу жүзеге асырылуда, сондай-ақ осы ережелерді сақтай отыра, жаңа оқу жылын дәстүрлі форматта бастау керектігі жайлы пікір білдірді.

«Семей медицина университеті» КеАҚ-ның Басқарма төрағасы - Ректор Е.Т. Жунусов өз тарапында университет ғалымдары екені қабылдау бойынша толық ақпарат берілетін семинарлар өткізуге ұсыныс жасады.

Келесі кезекте Шығыс аймақтық ЖОО-да бакалавриат және магистратура деңгейлері бойынша оқу ақысының мөлшерін белгілеу талқыланып, екі тарап ұсыныстарды қызу талқылап, оқу ақысын біртіндеп көтеру шешіміне тоқталды.

Кеңесте қорытынды аттестация формасы мәселесі күн тәртібіне қойылып, талқыланды. 1 сағаттан аса уақытқа созылған Кеңес отырысында Шығыс аймақтық жоғары оқу орындарының Ректорлары барлық мәселелерді тыңғылықты талдап, ортақ шешімдер қабылдады.

Айта кетейік, аталмыш кеңес Шығыс Қазақстан, сондай-ақ Павлодар облысының 11 жоғары оқу орнын біріктіруге құрылған. Кеңестің басты міндеті студенттердің, магистранттардың, докторанттардың, тыңдаушылардың, оқытушылардың және ЖОО-ның басқа қызметкерлерінің әлеуметтік әл-ауқатын жақсарту бойынша іс-шаралар мен ұсыныстарды әзірлеу.

ЕЛІМІЗДІҢ БОЛАШАҒЫ БІЛІМДІ ЖАСТАРДЫҢ ҚОЛЫНДА

*Арыстандай айбатты,
Жолбарыстай қайратты –
Қырандай күшті қанатты.
Мен жастарға сенемін!*

М.Жұмабаев

Кез-келген ел өзінің келешегін өскелең ұрпағымен байланыстырады. Әр ұрпақтың пешенесіне жазылған заман ағымы, кезең тынысы болады. ХХІ ғасыр бүгінгі ұрпаққа, яғни біздерге бұйырған бақыт деп ойлаймын. Ата-балаларымыз болашақ ұрпақ үшін ақтық демі қалғанша күресіп, бізге егемендік алып берді. Қазақ даласы ата-балаларымыз ғасырлар бойы арман еткен және сол жолда зор құрбандықтарға душар болып, өз тәуелсіздігін жеңіп алды. Еліміздің ертеңі, мемлекетіміздің жарқын болашағы – білімді де білгір жастардың қолында. Елдің ертеңгі сенімі де жастардың мойнында. Қай заманда болмасын қоғамның қозғаушы күші – жастар. Осы ретте Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Мен, сіздер, бүгінгі жастар ерекше ұрпақ екендеріңізді қайталаудан жалықпаймын. Сіздер тәуелсіз Қазақстанда өмірге келдіңіздер және сонда ержетіп келесіздер. Сіздер жастық шақтарыңыздың уақыты – біздің еліміздің көтерілу және гүлдену уақыты. Сіздер осы жетістіктер рухын және табысқа деген ұмтылушылықты жолыларыңызға сіңірдіңіздер», - деген сөзі мемлекет пен ұлт болашағы жастар болашағымен тікелей байланысты екендігін айқындайды. Жасыратыны жоқ, республикамыздың барлық өңірлерінде жастар белсенділігі күшейіп келеді. Жастар әлеуметтік және қоғамдық өмірдің белортасынан табылды. Елбасының Қазақстан жастарына деген сенімі жоғары екендігін, бүгінгі қыз жігіттеріміздің интеллектуалдық белсенділігін жоғары бағалайтындығын білеміз. Алдағы уақытта тәуелсіздігіміздің тамырын тереңдетіп, Қазақстанды іргелі мемлекетке айналдыру біздің қолымызда. Сондықтан жастар қауымы уақыттың кез-келген сынағына дайын болып, бәсекеге төтеп беруі керек. Санасы сергек, замандық технологияларды меңгерген Отанымыздың нағыз патриоттары ғана осындай сынақтардан сүрінбей өте алмақ.

Бүгін елімізде жастар саясатына үлкен көңіл бөлуде. Жастар саясатына қатысты сан түрлі пікірлер мемлекеттік шеңберде, халықаралық дәрежеде талқылануы – оның қоғам өмірінде айтарлықтай маңызды орын алатындығын аңғартады. Статистика агенттігінің жүргізген мониторинг қорытындысы бойынша мемлекетіміздегі адам санының 4,5 миллионнан астамы жастардың үлесінде. Бұл дегеніміз – жалпы халықтың 30 пайызы жастар деген сөз. Ендеше, еліміздің ертеңгі болашағы жастардың бүгіннен бастап, қандай тәрбие алуы мен отансүйіштік қасиеттің дамуы аса маңызды. Ең әуелі жастар бойында рухани

адамгершілік, құқықтық тәрбие басым болғаны жөн. Қазіргі таңда мемлекеттік деңгейдегі форумдарда белсенді қазақ жастарының басы қосылып, жұртшылық алдында сөз сөйлеген жастарымыз ұлтаралық татулық пен қазақ халқының мәдени және тілдік ерекшеліктерін сақтай отырып, ұрпақтар сабақтастығын жалғастырып жатқандығы көңіл қуантарлық жағдай. Біз ата-бабамыз аңсаған тәуелсіздікке қол жеткізіп отырмыз. Ендігі кезек – жастарда. Жастар жас шыбық сияқты. Қалай исең солай иілуге әзір. Сол себептен жастардың ойын да, бойын да түзу өсіруге атсалысу – басты парызымыз. Жастар – жердің, елдің иесі, қазақ елінің рухани тәуелсіздігінің биік тұғыры. Жастарымыздың бойында елжандылық, азаматтық пен адамгершілік сезімдері жан-жақты жетілгенде ғана патриотымыз парасаты асқақтай түспейме?! Халқымыздың бойындағы патриоттық құндылық ұрпақтан-ұрпаққа беріліп отырғандығы тарихтан мәлім. Жастарды жаңа әлемдегі жаңа Қазақстанның жасампаз үлгісін жаңғырту беру мақсатында еліміздің интеллектуалдық элитасын қалыптастыруға, мемлекетіміздің басты игілігі болып саналатын этносаралық келісімді, татулық пен бірлікті қорғауға шақыруымыз қажет. Заманның заңғар тұлғаларының бірі – Міржақып Дулатов: «Алыстан алаш десе, аттанамын, қазақты қазақ десе мақтанамын», - деп айтқанындай арыстандай айбатты, жолбарыстай қайратты жастарымыз жаңа идеяларды жүзеге асырып, өміршең істердің бастауында тұрғанда бүгінгі жас ұрпақпен әрқашанда мақтанамыз.

Ел ертеңі – біздердің, келер ұрпақтың қолында деп айтып та, жазып та жатыр. Елімізді көркейту, оны өзімізден кейінгі ұрпаққа жеткізу – біздің борышымыз деп білемін. Ел боламын десең, бесіңді түзе, - дегендей, еңсесін енді ғана көтеріп келе жатқан біздің еліміз үшін дарынды, білімді, жігерлі ұрпақтардың орны бөлек. Ал барлық жігер, қайрат, еліміздің болашағы тек жастардың қолында екендігін жеткізім келеді. Болашақ жастардың қолында деген ұрандарды жиі айтып, елімізде осы мақсаттарда қолға алынып жатқан жобалар аз емес. Тек оны өз керегіне қарай пайдалану әрбір жастың құзырындағы жұмыс. Мемлекет тарапынан жасылынып жатқан бар мүмкіндіктерді тиімді пайдалануға әрбір жастың өз ұмтылысы болуы тиіс. Өйткені, өмір, ағыны тоқтамақ емес, жастық шақтың да жарқ етіп өте шығары баршаға мәлім. Қашан да, болашағын алыстан бағамдайтын қазақ «қыстың қамын жаз ойла» демеуші ме еді... Ендеше, Қазақстанның жарқын болашағы үшін қандай да бір іс тыңдыруға міндетті екенімізді естен шығармайық!

**А.А. ТӨЛЕУХАНОВ,
Жастар саясаты бөлімі
басшысы.**

ШӘКӘРІМ ШАҢЫРАҒЫНДА ЖАСТАР ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

Әлеуметтік мәселелер және жастар саясаты департаментінің ұйымдастыруымен университетте «Шәкәрім жастары» интеллектуалды орталығының ашылу салтанаты өтті.

Жиынға Басқарма төрағасы – Ректор Бауыржан Аманкелдіұлы Ердембеков бастаған құрылымдық бөлім басшылары, профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушылар қатысты.

Салтанатты лента кию рәсімін филология ғылымдарының докторы, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, профессор Арап Еспенбетов пен

Халықаралық педагогикалық білімдер ғылым академиясының академигі, Университет ардагерлер кеңесінің төрағасы Ерғали Есенжолов кесті.

«Мағжан айтқандай «Мен жастарға сенемін» шынында да жастардың алдында таңдау, мүмкіндік көп, атқаратын іс мол. Табысты болсын бастамаларың», - деді Арап Слямұлы.

Орталықтың ашылу салтанатында сөз сөйлеген Б. Аманкелдіұлы интеллектуалды орталық университет жастарының бос уақытын тиімді пайдаланып, студенттердің креативті ойлауына өзіндік үлес қосатындығын айтып өтті.

Жаңадан ашылған орталықтың міндеті – жастардың бойына мәдени және рухани құндылықтарды дарыту.

Білім алушылар тәжірибе алмасып, идеяларды іске асыра алады. Мұнда жастардың жан-жақты дамуына, бойындағы өнері мен қабілетін шыңдауға толық жағдай жасалған дейді ұйымдастырушылар.

Шара соңында орталықтың ашылуына белсенді жұмыс жасаған студенттерді Басқарма төрағасы алғыс хатпен марапаттады.

Жансая ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист

МӘҢГІЛІК МАМАНДЫҚ

Азық-түлік қауіпсіздігінің белді бір саласы тағам өнімдерінің ветеринариялық-санитариялық сараптау және бағалау қазіргі заманғы талаптарға сай болуы керек. Тағам өнімдерінің ветеринариялық-санитариялық сараптау және бағалау саласы 135 елді құрайтын Бүкілодақтық Сауда Ұйымына, 5 елді құрайтын Кеден одағының құрамына енуі кезеңінде өте өзекті мәселеге айналды. Ауылшаруашылығы өнімдерін, тағамдарын сатуға және сатып алуға кеңінен жол ашылды. Республикаға келетін, республикадан шығатын тағам өнімдерінің саны күннен-күнге артууда. Тағам өнімдерінің сапасы мен ветеринариялық-санитариялық тұрғыдан қауіпсіз болуына ветеринария дәрігерлері жауап береді. Сондықтан да ветеринариялық-санитариялық дәрігерлері БСҰ-на және Кеден одағы құрамына енген елдердің өнімдерге қоятын талаптарын жақсы білуге тиісті. Ол үшін білімді де, білікті мамандар қажет. Болашақта ел қауіпсіздігіне, азық-түлік қауіпсіздігіне немқұрайлы қарай алмайтын түлектер ветеринария, оның ішінде, ветеринариялық-санитариялық мамандығына түсуі керек. Өйткені, бұл мамандық халқымыздың әлеуетін көтеретін, денсаулығын сақтайтын, сапалы өнімдермен қамтамасыз ететін мамандықтардың бірегейі.

Осындай қажетті мамандарды дайындайтын Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті бар. Білім ордасында кафедралардың аталмыш ветеринариялық-санитариялық зертханалары, Агротехнопарк және Радиоэкологиялық зерттеулердің ғылыми орталығы жұмыс атқарады. Тағам өнімдері құрамындағы ауру қоздырғыштарын, антибиотиктерді, радиоактивті заттарды, ауыр металдарды, молекулаларды, бензопиренді және пестицидтерді анықтайтын қазіргі заманға сай аспаптар мен құралдар бар.

Қазіргі таңда кімді болсын бей-жай қалдырмайтын тағам қауіпсіздігі мәселесіне көп көңіл бөлінуде. Оқу орнында тағамның ветеринариялық-санитариялық қауіпсіздігін

зерттейтін және осы салаға қызығушылық тудырататын студент, магистрант және докторанттар саны күннен күнге артып келеді.

Сондықтан да, елімізде тағамның ветеринариялық – санитариялық қауіпсіздігіне жауапты білімді, білікті мамандар көп болған сайын халқымыз сапалы тағам қабылдап, денсаулығы нығайып, әлеуеті жоғарылайды, өмір сүруі ұзарады. Сол себепті де, елін, жерін, малын ойлайтын түлектер ветеринария, оның ішінде, ветеринариялық – санитариялық мамандығына түсіңіздер деп, 36 жыл ветеринариялық – санитария саласында қызмет етіп, құрметке бөленіп жүрген, мен, сіздерді шақырамын.

Серғазы ДҮЙСЕМБАЕВ,
Ветеринария ғылымдарының докторы,
профессор

ШАКАРИМ UNIVERSITY ФАКУЛЬТЕТ КЕҢЕСІ

Шәкәрім университеті Жаратылыстану-математика факультетінің Денешынықтыру және спорт кафедрасының аға оқытушысы Батия Оралбайқызы Ерменованың 60 жас мерейтойына арналған Кеңейтілген факультет кеңесінің отырысы өтті.

Отырыс факультет деканы Г.Е. Берікханованың алғы сөзімен ашылды:

«Батия Оралбайқызы, университетіміздің білім беру саласында ұзақ жылдар бойы өзінің білімі мен тәжірибесін жастарға беру жолында қажырлы еңбек етудесіз. Білімді ұрпақ - ұлт жанашырларын тәрбиелеуде еңбек етіп жүргеніңіз - біз үшін үлкен мақтаныш. Жас мамандардың білімін шыңдауына, сеніммен қадам басуына жол көрсетіп келесіз. Осындай бәсекеге қабілетті саналы ұрпақтан ертеңгі ел тұлғасы қалыптасуы - сіздей тәжірибелі ұстаздың еңбегінің жемісі. Сізге зор денсаулық, қажымас қайрат, отбасыңызға баянды бақыт, шығармашылық табыс тілейміз. Еңбегіңіз еленіп, абыройыңыз үстем болсын», - деді Г.Е. Берікханова.

Батия Ерменова жоғары кәсібилігімен, ұқыптылығымен және жауапкершілігімен ерекшеленеді. Халықаралық ғылыми конференцияларға, университеттің

қағамдық өміріне белсенді қатысқаны үшін дипломдармен, алғыс хаттармен, сертификаттармен марапатталған.

Мерей той иесіне кафедра меңгерушілері мен әріптестері жүрекжарды лебіздерін арнады. Іс-шара одан әрі мерекелік ән-шашуға ұласты.

Батия Оралбайқызы әріптестерімен достық қарым-қатынаста, әрқашан ұстамдылық, шыдамдылық пен нәзіктікті көрсетеді. Студенттермен жұмыс істеу кезінде ол әрқашан әділетті, жұмысты

жақсартуға қабілетті. Мықты педагог, ұйымдастырушы, әр студентке жанашырлық көрсетіп қана қоймай, ана ретінде көз қараспен қарайды, - дейді әріптестері.

Шара барысында университет декандары мен кафедра меңгерушілері құттықтап, шәкірттері өз алғыстарымен тілектерін білдіріп, сыйлықтарын табыстады.

Жансая ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист

ШАКАРИМ UNIVERSITY ӨНЕР ҚАЙРАТКЕРЛЕРІМЕН КЕЗДЕСТІ

Шәкәрім атындағы университеті МЖКТ театр труппасымен кездесу өткізді.

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің жас көрермен театры Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығына арнап «Абай баба ізімен» атты Нұр-Сұлтаннан Қарауылға дейін мәдени сапарға шықты.

Сапар барысында өнші, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Нұрлан Өнербаев, елімізге танымал театр режиссері, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Асхат Маемиров, Канн кинофестивалінде «үздік әйел рөлі» номинациясын жеңіп алған киноактриса Самал Еслямова, актер Асылхан Төлепов бастаған театр делегациясы шаһарымыздың әдемі жерлерін тамашалап, Шәкәрім шаңырағына барып қайтты.

Аталмыш кездесуге Баскарма мүшесі – әлеуметтік және тәрбие жұмысы жөніндегі проректор Берікхан Ісбекұлы, құрылымдық өлім басшылары және профессор-оқытушылар құрамы қатысып, алғашқы гастрольдік сапарларын

киелі Абай жерінен бастап жатқандығына ризашылығын білдірді.

«Мәдени сапардың басты мақсаты киелі жерлер, жәдігерлермен, рухани, тарихи-мәдени құндылықтармен тереңірек танысып жас ұрпақтың туған жерге деген сезімін қалыптастыру», - деді «Музыкалық жас көрермен театрының» директоры А.Максимұлы.

Жас өнерпаздар әуезді әндерімен кештің шырайын келтіріп, көрермендерге ерекше көңіл күй сыйлады.

«Абай-Тоғжан» музыкалық драмасына Абай ғұмырының

бозбала кезеңі арқау болды. Жас Абайдың жүрегінде оянған алғашқы махаббаты, көкірегінде туған тұңғыш жыры әуезді өнге айналып, ішкі сезім тебіреністерін аласапыран күйге салады. Тоғжанға деген іңкәр сезім – өмірге деген құштарлыққа ұласып, Абайдың адамзатқа деген асқақ махаббатының темірқазығына айналды. Абай поэзиясындағы ойлы жырлар мен есті әндер орындалатын қойылымда ұлтымыздың құндылықтары сахна биігіне көтеріледі. Халықтық сана, ұлттық тәрбие, бабалар дәстүрі, ұлы дала ұлағаты – ғашық Абайдың өлемі –

көрерменге «Ғашықтың тілі – тілсіз тіл» екендігін ұқтырады дейді ұйымдастырушылар.

Айта кетейік, Семей қаласының Абай театрында М.Әуезовтің «Абай-Тоғжан» музыкалық драмасы сахналанды. Қойылымнан кейін «Ұлы дала сазы» атты концерттік бағдарламамен жалғасын тапты. Оған еліміздің өнер кеңістігін кеңейтіп жүрген Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткерлері; Нұрлан Өнербаев, Қанат-Света Айтбаевтар, Ұлықпан Жолдасов, Дина Хамзина сынды ел ардақтылары өнер көрсетті.

Жансая ТӨЛЕУҒАЗЫ,
журналист

ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАУЧНЫЕ РАЗРАБОТКИ УЧЕНЫХ КАФЕДРЫ «ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ И МАШИНОСТРОЕНИЕ» УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ ШАКАРИМА ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ КОСТНОГО СЫРЬЯ КРС И ПТИЦЫ В ТЕХНОЛОГИИ МЯСНЫХ ПРОДУКТОВ

В Казахстане, как и во всем мире, имеется проблема с заболеваемостью костной системы человека (включая остеопороз), и связано это с низким уровнем поступления и усвояемости минеральных веществ (в частности кальция, фосфора, магния) и витаминов (витамин Д) в организм человека. Ежедневное поступление суточной потребности минеральных веществ (в частности кальция до 1000-1200 мг/сутки) в современных условиях питания среднестатистического человека весьма затруднительно. Для профилактики дефицита минеральных веществ, в частности кальция, на рынке существуют различные биологически-активные добавки

и фармакологические препараты, такие как альгинат-кальция, ОСТЕОСИЛ D3, «ЖИДКИЙ КАЛЬЦИЙ + D3», Кальций (Calcium SHRI GANGA), Кальций-D3 Никомед и др. Для большинства населения данные препараты «не по карману» либо принимаются не регулярно. Поэтому, актуальным на сегодняшний день становится разработка новых пищевых продуктов обогащенных белковыми и минеральными веществами. Потребление в пищу продуктов питания обогащенных кальцием более безопасно, чем применение в больших дозах различных кальциевых добавок в виде таблеток, капсул, порошков, которые могут вызвать избыток кальция и привести к разрушению кости.

На мясо- и птицеперерабатывающих предприятиях при производстве мясных продуктов невостребованным для дальнейшего использования в технологии остается вторичное сырье – кость. Большинство мелких и средних предприятий просто утилизируют костное сырье, крупные предприятия направляют костное сырье на выработку клея, желатина, кормовой муки и пр. По своей пищевой ценности кость является богатым источником минеральных (в частности, кальция, фосфора, магния, железа и др.), белковых (коллаген) и жировых веществ. Наиболее характерными компонентами костной ткани являются минеральные вещества, составляющие 1/4 объема, или 1/2 массы ткани.

Исследовательская группа под руководством д.т.н., профессора Какимова А.К. на протяжении многих лет занимаются разработкой рациональной технологии переработки костного сырья и его применения в производстве мясных продуктов. Проводятся комплексные исследования по совершенствованию конструкций оборудования, процесса измельчения костного сырья, исследования пищевой ценности и безопасности мясных продуктов.

На сегодняшний день на кафедре «Технологическое оборудование и машиностроение» инженерно-технологического факультета Университета

имени Шакарима г. Семей имеются усовершенствованные конструкции оборудования, разработанные нашими учеными современные установки для измельчения пищевого сырья. Одним из таких установок является микроизмельчитель «Супермассколойдер МКЗА-10-15» японской фирмы «МасукоСангэ КО... ЛТД». Микроизмельчитель «Супермассколойдер МКЗА-10-15» японской фирмы «МасукоСангэ КО...

ЛТД» применяется для измельчения птицы, рыбы, костей. Микроизмельчитель представляет собой коллоидную мельницу, рабочим органом, которого является шлифовальный круг, изготовленный из специальной «беспористой керамики». Переработка костного сырья на микроизмельчителе позволяет получить мясокостную пасту, полностью освобожденную от ощущения жесткости на язык. Степень измельчения определяется тонкой регулировкой зазора между рабочими органами микроизмельчителя с шагом 0,02 мм на одну цену деления шкалы. Благодаря обработке продукта между двумя шлифкругами достигается более интенсивное измельчение, получение стабильных по размеру частиц измельченной массы. Кроме того, обработка частиц кости шлифкругами приводит к «закруглению» острых краев частиц, раздражающих слизистую оболочку, что приводит к улучшенному усвоению продукта.

Данная установка широко применяется при проведении научных исследований и практических занятий студентов, магистрантов и докторантов. Обучающиеся получают глубокие знания в технологии и процессах сверхтонкого измельчения пищевого сырья, на практике набирают опыт проведения процесса измельчения. Полученные навыки несомненно будут востребованы на предпри-

ятиях пищевой промышленности.

В Республике Казахстан и в странах СНГ имеются единичные технологии переработки мясокостного сырья до состояния тонкоизмельченной пасты. За рубежом производство мясокостной пасты широко распространено в Японии и Китае.

Предложенная нашими учеными технология переработки мясокостного сырья позволяет получить мясокостную пасту с высокой долей минеральных веществ, в частности кальция, магния, железа, удовлетворяющих суточную потребность до 50%. Полученную мясокостную пасту рекомендуется использовать в качестве пищевой добавки при производстве комбинированных продуктов.

Переработка мясокостного сырья в тонкодисперсную пасту позволяет добавлять этот продукт в колбасы, в мясные полуфабрикаты, такие как пельмени, котлеты, фрикадельки и т.д., обогащая их ценными минеральными и белковыми компонентами.

Производство мясных продуктов с использованием мясокостной пасты обеспечивает повышение выхода про-

дукции, расширяет ассортимент выпускаемой продукции, способствует улучшению экологического состояния производства и позволяет рационально использовать вторичное сырье, тем самым увеличить экономическую эффективность. Кроме этого, даст ощутимый экономический эффект с повышением рентабельности изделия на рынке. При этом необходимо отметить, что одновременно решается и экологическая проблема, так как все сырье, включая малоценное, подвергается переработке. Следовательно, существенно снижается доля производственных отходов, образующихся при потреблении мяса птицы в виде тушек или мясокостных полуфабрикатов.

По результатам проведенных исследований защищены 1 докторская, 2 кандидатские, 2 PhD-докторские, 2 магистерские диссертации. В настоящий момент по данной научной тематике выполняют свои диссертации 3 докторанта и 2 магистранта. Результаты научных исследований отражены в зарубежных и отечественных реферативных журналах, монографиях, аналитических обзорах и патентах РК.

Жанибек ЕСИМБЕКОВ,
PhD, i.o. ассоциированного
профессора кафедры «ТОиМ»
Инженерно технологического
факультета

Жыр айдынынан

ЖАМБЫЛ БАБАҒА АРНАУ

Құлан жорық жалғанның жетегінде,
Жер жәннаты Жетісу мекенінде.
Қарасайдың қанынан тамыр алып,
Туылған Жамбыл таудың етегінде.

Іле Алатау, Жетісу бөктерлерім,
Қайталанбас қыс, күз, жаз, көктемдерің.
Есте сақтап тұрмысың Сүйінбай мен
Жыр Жамбылдың өнеге өткендерін.

Астарласып жырында асқақ арман,
Ғұмырында біз білмес басқа бар мән.
Халық қамын ойлаған қара нарым,
Биік тұрар өз аты басқалардан.

Ел бірлігін жырлаған есіл ерім,
Сөйлеген топ алдында шешіле мың.
Айтыстай ұлы өнерге бастау болған,
Қазақы қара өлеңге бесік едің.

Арасында жүрсең де жанталастың,
Алаңында айтыстың сан таластың.
Арнаған өмірін де, өлеңін де,
Аты өшпейтін Гомері алты алаштың!

**Асыл КАКИМОВА,
КЯ-003 1-курс студенті**

Күзгі қала. Тағы да қас қарайды,
Мұң көрпесін көңілге төсегелі.
Сен жүретін жолдарға бастамайды,
Мен білетін Семейдің көшелері.

Жара салар жалғыздық жанға небір,
Тамшы-жасын аспан да текке үзбейді.
Амал қанша, өзіңе жолдар едім
Сәлемімді құстар да жеткізбейді.

Тула бойда тағатым қалмағасын,
Ой-санамда құрамын өлең-өрмек.
Мен Жібек боп жарала алмағасын
Сен де іздеп келмейсің Төлеген боп.

Жерді құшқан жапырақ тәрізденем,
Ой торына оралам түңіліп кеп.
Мағынасыз тірліктен мән іздеген
Біз екеуміз, білмеймін, мұңлық па ек?

Бір алшақтық бөледі арамызды
Көңіл, шіркін, тұрғанмен алып-ұшып.
Табыстырған осынау қала бізді
Жолықтырып қойған-ау жаңылысып.

**Бағжан КӘРІПБАЕВА,
КЯ-003 тобы 1-курс студенті**

Туған жерім Ақшиім, асыл елім,
Мейірбан дос бауырмал халқың сенің.
Ақшиім алтын ұям құт бесігім,
Әрдайым ашық сенің төр есігің.

Ақшиім, жер жанаты әрбір жерің,
Қызыл гүл, жасыл кілем жусан шөбің.
Құм тасың, топырағың бәрі сенің,
Қанымды қыздырады мына менің.

Ыстық маған туған жер тек өзіңсің,
Туған жерім деп жүрегім тек көз ілсін.
Асыл мекен, Ақшиім, асыл елім,
Бір өзің кіндік қаным тамған жерім.

Ақшиім туған елім құт мекенім,
Әрдайым тек өзіңді жыр етемін.
Туған жерім, айбыным асқақтай бер,
Бір өзіңсің ай күнім деп білемін.

Ақшиім, туған жерім ұяң далам,
Құт-береке маңына ұялаған.
Туған елім, қанатың самғай берсін,
Аса бер асу –асу қиялардан.

**Дильназ ТҰРСЫНОВА,
КЯ-001 1-курс студенті**

ӘЖЕМЕ

Бөлендің алғысына қалың елдің,
Еңбектен бақытыңды тауып едің.
Сағыныштан өзіңді еске алсам
Жанарыма жас келеді әжем менің.

Сен едің еркелікті көтеретін,
Кәмпит беріп бізді әркез еркелеттің.
Біз үшін отқа, суға түсіп
Осылар көрмесіндеп мына өмірдің тауқиметін.

Көз алдымда тұр әлі көркем бейнең
Сізді мен өмір бойы сыйлап өтем,
Жұлқынған мына жүрек сағыныштан
Сіз ғана әжетайым жетпей жүрген.

Бұл күнде өткен күнен елес қалды,
Толмайтын ойсыраған орының қалды
Әжетайым сіз салған жолды жалғап
Бүгін міне.....
Өлеңмен немереңіз есіне алды.!

**Меруерт МӘДЕН,
КЯ-001 1-курс студенті**

Құрылтайшысы:
«Семей қаласының
Шәкәрім атындағы
университеті»
КеАҚ

Қазақстан
Республикасының
Ақпарат және
коммуникациялар
министрлігінің
Ақпарат комитеті
берген тіркеу куәлігі
№ 17310-Г
13 қазан 2018 жыл.

Редактор
Жансая ТӨЛЕУҒАЗЫ

Дизайнер
Серікбол МЫРЗАБЕКОВ

Фотограф
Мақсат ЖАРҚЫНҰЛЫ

semgu_2020@bk.ru

www.shakarim.edu.kz

@universitet.shakarim

Білім алушы жастарға арналған
ақпараттық-танымдық басылым
айына бір рет шығады.

Газет «Семей қаласының Шәкәрім атындағы
университеті» КеАҚ баспаханасында
басылып шығарылды.
Таралымы 500 дана

Редакцияның мекен-жайы:
Семей қаласы, Глинка көшесі, 20 а